

بررسی تطبیقی نماد خورشید و جایگاه آن در تاریخ اندیشه ایران و

هند باستان

آمنه اصغریان *

فاطمه رستمی **

چکیده

انسان از همان زمان که پا به عرصه گیتی گذاشت، برای رفع ترس‌ها و آشوب‌های درون و بیرون خود دنبال مأمّن و ملجایی می‌گشت، خورشید از جمله عناصری بود که بشر به آن پناه می‌برد و از آن مدد جُست. این نماد نورانی عنصر وحدت و یکپارچگی در تمام ادیان باستان، بالاخص ادیان مشرق زمین مورد ستایش و تکریم قرار گرفت. دستاورد پژوهش حاضر نشان می‌دهد که خورشید یکی از ابتدایی‌ترین عناصری است که از تقدس و جایگاه ویژه‌ای بین ایران و هند باستان برخوردار بوده و دارای مرتبه‌خدایی بوده‌است. با بررسی تطبیقی نماد خورشید در اندیشه ایران و هند باستان در جایگاه و شیوه پرستش آن در ایران و هند باستان تفاوت‌های چشمگیری دیده می‌شود که بعدها تأثیر بسیار زیادی بر ادیان هر دو منطقه بر جای گذاشت. در این جستار جایگاه خورشید و نمادشناسی خورشید در متون ایران و هند باستان و آثار باستانی به روش تحلیلی - تطبیقی مورد بررسی قرار گرفته‌است

واژگان کلیدی: نماد، خورشید، هند و ایران باستان، چلیپا.